

Hans Majestet Kongens beretning til Stortinget om rikets tilstand og bestyrelse i den tid som er forløpet, siden forrige beretning blev avgitt.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Overensstemmende med rikets grunnlov skal Hans Majestet, herved meddele det nu forsamlede Storting beretning om rikets tilstand og bestyrelse i 1927.

Norges sendemann i Rom og Bern er tillike blitt akkreditert i Aten, og sendemannen i Stockholm er tillike blitt akkreditert i Kaunas (Litauen).

Ved kgl. resolusjon av 20de mai 1927 er der utferdiget forskrifter angående bruk av rikets segl og riksvåbenet.

Ved kgl. resolusjon av 21de oktober 1927 er der fastsatt et reglement angående bruk av statsflagget og handelsflagget.

Der er avsluttet en overenskomst mellom Norge og Frankrike angående forbindelsen mellom de to land på videnskapens, litteraturens og skolevesenets område.

Der pågår for tiden forhandlinger med Tyskland, Østerrike og Tsjekkoslovakia angående hel gjensidig ophevelse av passviseringsplikten.

Der har i nogen tid pågått forhandlinger med den herværende amerikanske sendemann om ophevelse av viseringsplikten mellom Norge og Amerikas Forente Stater, men da gjeldende amerikanske lovbestemmelser forlanger passvisum for alle utenlandske reisende til statene, er det ikke hittil lykket å komme til noget resultat.

Portugal har latt sig representere ved en i Oslo bosatt sendemann, akkreditert bare i Norge, mens den tidligere portugisiske sendemann, som var akkreditert også i Sverige, var bosatt i Stockholm.

Norge har vært representert på Folkeforbundets Forsamlings 8de ordinære møte.

Norge har definitivt undertegnet de internasjonale overenskomster som var utarbeidet på den internasjonale sjøfartskonfe-

ranse i Bryssel angående sjøpanterrettigheter og kontraktmessige rettigheter i skib, angående statsskibs immunitet og angående begrensningen av rederes ansvar.

De internasjonale overenskomster om slaveri, om ferdsel med automobiler, om befordring av gods på jernbanene, om befordring av reisende og reisegods på jernbanene og om voldgiftsklausuler i kommersielle kontrakter, er ratifisert fra norsk side.

Norge har tiltrådt de på arbeidskonferansene i 1920 og 1921 vedtatte utkast til internasjonale overenskomster om fastsettelse av lavalder for barns beskjeftigelse til sjøs og om fastsettelse av lavalder for beskjeftigelse av unge mennesker som kulllempere og fyrbøtere ombord i skib.

Med Argentina og Latvia er undertegnet overenskomster om gjensidig utlevering av forbrytere, og med Estland er der innledet forhandlinger om avsluttelse av en lignende overenskomst.

Med Persia er innledet forhandlinger om avsluttelse av en vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat til avløsning av den tidligere traktat av 1857.

Med de Socialistiske Sovjetrepublikkers Forbund pågår forhandlinger om avslutning av en overenskomst angående gjensidig beskyttelse av industriell eiendomsrett.

Med Sverige er inngått en overenskomst om mest begunstiget behandling av handelsreisende.

Konvensjonen om bekjempelse av smugling av alkoholholdige varer er blitt ratifisert av fristaden Dansig, det Tyske Rike og Polen og er også for disse staters vedkommende trådt i kraft.

Artium er i 1927 bestått av 2 000 kandidater.

Ved Universitetet er i 1927 teologisk embedseksamen bestått av 15 kandidater, juridisk av 168, medisinsk av 102, sproglig-historisk av 45 og matematisk-naturviden-

skapelig av 57 samt statsøkonomisk eksamen av 26. Ved det Teologiske Menighetsfakultet har i det forløpne år 26 kandidater avlagt embedseksamen.

Ved Norges Tekniske høiskole blev i 1927 optatt 139 faste studerende, derav 9 i arkitektavdelingen, 2 i bergavdelingen, 40 i bygningsingeniøravdelingen, 34 i den elektrotekniske avdeling, 24 i kjemiavdelingen og 30 i maskinavdelingen. I samme år er uteksaminert 100 kandidater, hvorav 10 arkitekter, 48 bygningsingeniører, 23 elektroingeniører, 9 kjemiingeniører og 10 maskiningeniører.

Antallet av de for Hoiesterett henstående upådomte saker, som ved begynnelsen av 1ste sesjon 1927 utgjorde 1202, nemlig 25 straffesaker og 1177 borgerlige saker, utgjorde ved utgangen av året 1927 1098, nemlig 1084 borgerlige saker og 14 straffesaker.

Siden forrige beretning er der meddelt stadfestelse på 76 offentlige stiftelser eller legater med en samlet kapital av kr. 3 376 734,63.

Rikets hjemmehørende folkemengde, som ved folketellingen 1920 utgjorde 2 649 775, er ved utgangen av 1926 beregnet til 2 788 893 og ved årsskiftet 1927—28 kan den antagelig anslås til 2 798 000.

Den oversjøiske utvandring stiger fremdeles. I månedene januar til november 1927 utvandret 11 638 (foreløbig opgave) mot 8 954 i samme tidsrum 1926 og 9 326 i hele året 1926.

Ekteskapshyppigheten fortsetter å falle. Antallet av ekteviede par var i de tre første kvartaler av 1927 10 363 mot 10 947 i 1926.

I de samme tre kvartaler av 1927 fødtes 38 457 og døde 23 431 — fødselsoverskuddet altså 15 026. De tilsvarende tall for 1926 var 40 865, 22 039 og 18 826.

Der vil bli fremsatt kgl. proposisjon om en lov om foranstaltninger mot venerske sykdommer.

De offentlige medisinaltakster har i de senere år vist jevn nedgang, og prisene vil nu for den overveiende del av de i medisinaltakstene optatte lægemidler efter den av

medisinaldirektøren nettop foretatte revisjon ligge på et nivå som nærmer sig sterkt prisene før krigen.

Sundhetstilstanden i 1927 var i det hele lite avvikende fra de nærmest foregående års, så den gjennomgående kan betegnes som god. Av epidemiske sykdommer viser dog så vel i byer som landdistrikter tyfoidfieber adskillig øket utbredelse. Meslinger var også noget hyppigere forekommende, og influensa optrådte i vinter- og vårmånedene epidemisk og tildels ganske ondartet. De fleste andre epidemiske sykdommer derimot viser avtagen i forhold til det i de senere år vanlige antall tilfelle.

Hvad dødligheten angår, synes forholdet efter de foreløbige opgaver som foreligger derom, fremdeles å ha vært likeså gunstig som i de nærmest foregående år både hvad angår 1926 og de tre første kvartaler av 1927, for hvilke opgaver har kunnet skaffes.

Kronestigningen og prisnedgangen har også i 1927 virket trykkende på næringslivet. Den nødvendige tilpasning har imidlertid skredet ytterligere frem. Således er arbeidslønningene redusert med gjennomgående ca. 15 pct. for alle de viktigere industribrancher, for de fleste håndverksfag dog med 6,7 pct. i henhold til bestemmelse om indeksregulering.

For å gi et bilde av beskjeftigelsen i 1927, skal man først gi en oversikt over arbeidsløsheten. Første del av 1927 viste et meget mørkt bilde. Utover høsten er der dog en tydelig lettelse, men ledigheten er fremdeles betydelig. Totalprocentene av arbeidsløsheten i 10 større fagforbund samt arbeidsløshetsprocentene særskilt for jern- og metallarbeidere og bygningsarbeidere viser følgende utvikling i 1926—27:

	10 fag.	Jern- og metallarbeidere.	Bygningsfag.
1926 Okt.	24,4	28,7	28,3
1927 Jan.	30,2	30,0	33,6
» April	27,4	25,9	35,3
» Juli	20,9	20,7	29,3
» Okt.	23,4	26,0	26,7

Tallene for første halvår 1927 er høyere enn i de tilsvarende måneder 1926. Hvorvidt de noget lavere tall høsten 1927 betyr nogen virkelig bedring, er ennå ikke mulig å avgjøre.

Arbeidsledighetsprocentene for disse 10 fagforbund kan dog ikke tas som uttrykk for stillingen på arbeidsmarkedet som helhet. Viktige grupper som f. eks. papirindustri, kjemisk og elektrokjemisk industri, nærings- og nydelsesmiddelindustri og tekstilindustri er ikke representert i dette utvalg. For å få et mer fullstendig bilde av arbeidsmarkedet 1927 må man samtidig benytte arbeidskontorenes tall.

Ifølge situasjonsrapportene fra Statens Arbeidsledighetsinspektorat var der følgende overskudd av arbeidssøkende menn og kvinner pr. 15de i følgende måneder:

	1926	1927
Mars	26 392	29 112
Juli	16 344	15 996
Oktober	23 676	21 957
November	27 261	25 245
Desember	30 558	28 532

Også disse tall gir et meget mørkt bilde av arbeidsledighetssituasjonen særlig i første halvdel av 1927. Tallene i årets siste måneder ligger dog ikke så lite lavere enn de tilsvarende i 1926.

Årets viktigste arbeidstvist var konflikten i hjemmeindustrien, som omfattet 12 à 14 000 mann innen den mekaniske industri, bergverksindustrien, tekstilindustrien og skotøiindustrien og varte fra 13de februar til begynnelsen av mai, da tvistespsørsmålene blev avgjort ved tvungen voldgift. Der var også en kortere arbeidsstans i sagbruksindustrien, men også denne konflikt blev henvist til avgjørelse ved voldgift. Alle de senere viktigere tariffrevisjoner i 1927 er avgjort ved voldgiftsretten uten at arbeidsstans er inntrådt.

I desember 1926 var dollarkursen i Oslo gjennomsnittlig 3,96 $\frac{1}{2}$, hvorefter kronen lå 6,3 pct. under pari. I løpet av 1927 har kronen fortsatt å stige, slik at den nu er ca. $\frac{1}{2}$ pct. under pari. Prisnedgangen har fortsatt i 1927. Engros-

prisene falt jevnt i den første del av året, fra 184 i desember 1926 til 162 i mai 1927. Fra da ophører imidlertid prisfallet og man får i stedet en liten prisoppgang i juni. Pr. 15de desember var indekstallet 166. Man har ennå ikke helt nådd prisnivået i gullvalutalandene (ca. 150), hvor prisnivået i de siste måneder har hevet sig litt eller stått stille.

De beregnede samlede leveomkostninger i Norge har fortsatt å falle i 1927. I løpet av det siste år (november 1926—november 1927) er leveomkostningene gått ned 22 points, fra 217 til 195. Det tilsvarende fall fra 1925 til 1926 var 19 points. Fallet var størst i de første måneder av året. Fra november 1926 til april 1927 falt leveomkostningene 16 points. Fra april til august stod leveomkostningene nogenlunde stille vesentlig på grunn av nogen stigning i matvareprisene. Fra august til november sank indekstallet fra 203 til 195.

Detaljprisene på matvarer viser mindre fall enn de samlede leveomkostninger. Matvareindeksen er fra november 1926 til november 1927 gått ned fra 186 til 171, eller med ca. 8 pct. Fra november 1926 til april—mai 1927 falt matvareprisene fra 186 til 169 eller med ca. 9 pct., steg til 175 i juli—august og falt derefter 4 points utover høsten. Matvareutgiftene ligger nu på samme nivå som høsten 1916.

Som følge av det fortsatte prisfall har depresjonen i næringslivet fortsatt i 1927.

Av Småbruk og Boligbanken er der i 1927 — for hovedsattet pr. 31te desember og for lånekontorene pr. 30te november — utbetalt pantelån med følgende beløp:

1. Bevilget i henhold til lov av 4de juli 1925 med forandring i lov om småbruk og boliglån:

Nybrottslån (4 pct.) . . .	kr. 2 054 300
Brukslån A. (4 $\frac{1}{2}$ pct.) . . .	» 1 270 000
— B. (5 pct.) . . .	» 3 796 500
Boliglån A. (4 $\frac{1}{2}$ pct.) . . .	» 7 089 900
— B. (5 pct.) . . .	» 1 865 600

Overføres kr. 16 076 300

	Overført kr. 16 076 300	
Boliglån A. ($4\frac{1}{2}$ pct.)		
— uten kom-		
— munegaranti »	141 700	
— A. i Finnmark		
(3 pct.) . . . »	252 000	
2. Bevilget i henhold til den		
eldre lov:		
Brukslån A. (4 pct.) . . . »	65 900	
— B. ($4\frac{1}{2}$ pct.) . . . »	96 250	
Boliglån, gamle ($4\frac{1}{2}$ pct.) »	64 550	
— A. i Finnmark		
($2\frac{1}{2}$ pct.) . . . »	16 200	
	<hr/>	
	Kr. 16 712 900	

Banken har i 1927 optatt 2 nye innenlandske serielån, hvorav ett på kr. 12 000 000 — tolv millioner — og ett på kr. 25 000 000 — fem og tyve millioner —. Det siste til konvertering av bankens serielån av 1921.

Når man bortser fra prisnedgangen, har innførslen steget betydelig i 1927, mens utførslen bare viser en mindre stigning. Som følge derav er handelsbalansen ugunstigere i 1927 enn i 1926. Man får antagelig et vel så stort underskudd som i 1926, men dette betyr mer i 1927 som følge av at pengeverdien er høiere. Antagelig vil innførslen overstige utførslen med 280—290 mill. kr. Herav dekker skibsfarten antagelig 180—190 mill. kr. og de øvrige poster, når man fratrekker renteutgifter til utlandet m. v., 30—40 mill. kr., således at det hele underskudd blir ca. 60—70 mill. kr.

Der er også lånt store beløp i utlandet i 1927; man nevner vedk. Kommunalbanken, Norsk Hydro, A/S Hafslund m. v.

Nærmere opplysninger om hvorledes vår gjeld til utlandet har forandret sig i 1927, kan først gis når resultatene av finansstillingen pr. 1ste januar 1928 foreligger.

De oppgaver man har til belysning av produksjonen og beskjeftigelsen i 1927, viser at eksportindustrien sett under ett likesom i 1926 har holdt virksomheten godt oppe. Årets eksport av industriprodukter er således omtrent på høide med fjorårets.

Av papir, papp og cellulose er der eksportert mer enn i 1926, således av papir og papp 313 000 tonn i de 12 måneder desember 1926 til november 1927, mot 268 000 tonn i 1926, og av cellulose henholdsvis 224 000 tonn og 214 000 tonn. Tre-masseproduksjonen viser derimot tilbakegang. Prisene på disse produkter har i de senere år stilt sig gunstig på verdensmarkedet. Men i 1927 har der vært nedgang, særlig for tremassen, således at man har gått til produksjonsbegrensning. Av høvllast og skurlast er eksporten mindre i 1927 enn i 1926. Av høvllast 304 000 m³ i 12 måneder desember 1926 til november 1927 mot 382 000 m³ i 1926, og av skurlast henholdsvis 176 000 m³ og 228 000 m³. Stort sett kan man si at furuprisen har vært fast i årets løp, mens granprisen har vært noget vikende.

Av grubedriftens hovedprodukt svøvlkis er der eksportert noget mer i 1927 enn i 1926, samtidig som eksporten av jernmalm øket betydelig etter at A/S Sydvaranger er rekonstruert.

Aluminiumproduksjonen har vært begrenset som følge av synkende priser på verdensmarkedet, men eksporten av aluminium så vel som ferrolegeringer har omtrent vært den samme i 1927 som i 1926. Utførslen av Norgessalpeter er gått noget tilbake. Cementfabrikkene, hvis produksjon har vært sterkt nedsatt som følge av arbeidskonflikt, viser i 1927 sterkt stigende eksporttall. Hermetikkfabrikkene har stort sett vært godt beskjeftiget, og eksporten er næsten som i 1926.

Store deler av hjemmeindustrien led i 1927 under en 3 måneders arbeidsstans, men i 2net halvår etter reduksjonen av lønningene er virksomheten øket adskillig.

Tekstilindustrien, skotøindustrien, konfeksjonsindustrien og deler av jernindustrien har vært forholdsvis godt beskjeftiget i høst. Skibsbygningsindustrien har dog ligget helt nede gjennom hele året. Nærings- og nydelsesmiddelindustrien har stort sett omtrent hått den samme produksjon som i 1926. For enkelte brancher har der dog vært nogen nedgang.

Fiskeriene har i 1927 gitt et godt midtelsårs mengdeutbytte, når alle fiskerier ses under ett. Det tilvirkede kvantum er også eksportert.

Prisene har imidlertid vært dårlige, og det er dette som gjør stillingen for fiskeribedriften så vanskelig. I de senere år har prisene på våre avsetningsmarkeder ligget under det almindelige prisnivå, og i 1927 betaltes der stort sett ikke mer enn før krigen. Dette gjelder dog ikke mer bearbejdede produkter som tran, hermetikk m. v. De priser som fiskerne har fått i 1927 ligger under førkrigsprisene, og den samlede førstehåndsverdi av de store fiskerier anslås til bare 58 mill. kr. mot 85 mill. kr. i 1926.

Angående de større fiskerier meddeles: Torskfiskeriene har gitt tilsammen 66,8 mill. stkr. mot 89,1 mill. stkr. i 1926, som imidlertid var rekordfangst siden 1912. Det var Lofotfisket som gav en særlig rik fangst, mens Finnmarksfisket var meget dårlig. Gjennomsnittsprisen blev bare 31 øre mot 51 øre i 1926. Storsildfisket har gitt 786 000 hl. eller litt mer enn i 1926, men prisene var ca. 30 pct. lavere. Vårsildfisket gav et større mengdeutbytte enn i de tidligere år, ca. 2 058 000 hl. Sildefisket ved Island har gitt et stort mengdeutbytte, og fetsildfisket vil antagelig gi samme kvantum som i 1926.

Der er eksportert mer fersk fisk, tørrfisk og saltet sild enn i 1926, men mindre fersk sild og klippfisk. Traneksporten er også noget mindre, men hermetikkeksporten næsten som i 1926.

Hvalfangsten har gitt et større kvantum enn i noget tidligere år — ca. 700 000 fat, men verdien er vesentlig som følge av kronestigningen sunket til ca. 61 mill. kr. fra 75 mill. kr. i 1926.

Den norske handelsflåte er i de senere år stadig øket og er nu større enn noensinne før. Etter en foreløbig opgave fra Sjøfartskontoret bestod flåten pr. 1ste desember 1927 av 3 694 skib på tilsammen 2 938 820 br. tonn mot 2 852 542 br. tonn pr. 1ste januar 1927, en økning på ca. 86 300 br. tonn eller ca. 3 pct. Økningen skriver sig utelukkende fra motorskibsflåten, som er øket med 102 000 tonn, mens damp-

nasjen er gått ned med 6 650 tonn og seil-tonnasjen med 9 200 tonn.

Av de helt nye skib som kom til, var den overveiende del — 130 400 tonn — bygget i utlandet, mens bare 5 600 tonn var bygget i Norge. En stor del av de nye skib er tankskib, så at den norske tankflåte nu antagelig overstiger 500 000 tonn.

Den vesentligste del av flåten har vært i fart hele året.

Fraktene på verdensmarkedet, som høsten 1926 steg sterkt i forbindelse med den langvarige kullstreik i England, har gjennegående vært fallende i 1927, så gjennomsnittet for 1927 antagelig blir litt lavere enn gjennomsnittet for 1926. De innseilte frakter vil vesentlig som følge av kronestigningen antagelig utgjøre 370 à 380 millioner kroner mot ca. 430 millioner kroner i 1926. Herav kommer antagelig 185 millioner kroner landet tilgode, idet resten fragår som utgifter i utlandet.

Arbeidsledigheten blandt sjøfolk har vært større enn i 1926. Etter arbeidskontorenes opgaver har dog økningen vært mindre i høstmånedene enn i vårmånedene.

Posttrafikken var i 1927 mindre enn i det foregående år.

Telegrafvesenets virksomhet har i det store og hele foregått uten vesentlige forandringer. Den innenlandske telegramtrafikk er fremdeles avtagende, mens telegramtrafikken med utlandet og telefontrafikken er like stor som i 1926.

Den innenrikske statsunderstøttede dampskibsfart har på grunn av de almindelige nedgangstider fremdeles hatt store vanskeligheter å kjempe med. Fraktinntektene viser fortsatt nedgang, men på den annen side er også driftsutgiftene gått ytterligere ned. De tidligere innskrenkninger i lokalrutene m. v. har det fremdeles vært nødvendig å oprettholde. Nogen almindelig nedsettelse av passasjer- og varefraktene har ikke kunnet foretas, men fraktene for lokal-gods og en del spesielle varesorter er dog redusert.

Turist- og reisetrafikken har vist fremgang. Den samlede inntekt av turistene har ifølge Reiseforeningens statistikk vært

23¹/₄ million kroner. Når inntektene var mindre mens turistantallet var større enn i 1926, kommer dette dels av det fallende prisnivå og dels av at stadig flere utenlandske turister kommer med «de flytende hoteller».

For jordbruket har året 1927 vært mindre godt. Avlingene blev i store deler av landet betydelig under middelsåret og jordbruket har også i 1927 lidt under de vanskeligheter for produksjonen som et fallende prisnivå medfører.

Tiltross for vanskelighetene viser dog jordbruket nogen fremgang. Kornarealet er øket med 1,4 pct. i forhold til 1926 og antallet av beregnede kuer er gått frem med 0,5 pct.

Omsetningen med utlandet av husdyrprodukter viser mindre innførsel av kjøtt og fleisk, men litt større av smør og ost. Utførsel av egg og melkeprodukter er gått noget ned.

Der er økende virksomhet på nydyrkingens og bureisningens område. Tellingen pr. 20de juni 1927 viser 64.200 dekar nydyrking i tellingsåret mot 56.600 dekar foregående år.

Ved Norges Landbrukshøiskole blev i 1927 optatt i alt 31 studerende, nemlig i jordbruksavdelingen 8, meieriavdelingen 2, skogbruksavdelingen 20 og i hagebruksavdelingen 1. Der blev uteksaminert 14 jordbrukere, 1 meierist, 28 skogbrukere, 3 hagebrukere og 6 utskifttere, i alt 52.

1927 har for skogbruksnæringen vært det dårligste år på lange tider på grunn av det sterke prisfall og de i forhold til det almindelige prisnivå meget lave priser på tømmer og annet skogsvinke. Inntektene så vel for skogeierne som skogarbeiderne har vært utilstrekkelig til å greie skatter, renter, gjeldsforpliktelser og andre utgifter, hvorfor mange har måttet gå fra gård og grunn. Værst har forholdet vært i de skogbygder som er mest avhengig av skogbruket.

Den i forrige beretning nevnte munn- og klovsykeepizooti ophørte 10de januar 1927. Senere optrådte sykdommen med et enkelt

tilfelle i Aust-Agder fylke den 10de mars næstefter. I alt blev 121 besetninger nedslått. Statskassens samlede utgifter i anledning sykdommen utgjør ca. kr. 900 000. For øvrig har sundhetstilstanden blandt husdyrene vært tilfredsstillende. Byggearbeidet ved veterinærhøiskolen i Oslo har foregått også i 1927. Anleggets hovedbygning er nu opført, men ikke innredet.

Den nye kornordning og loven om landets kornforsyning av 25de juli 1926 blev satt i kraft fra 1ste juli 1927 og fra samme dag er det midlertidige kornmonopol og det tidligere Provianteringsdepartements Finansdirektorat ophevet. Monopolets avvikling var ved årsskiftet på det nærmeste tilendebragt. Dets beholdninger av korn og mel blev praktisk talt i sin helhet overtatt i fast regning av møller og grossister i løpet av juli og første halvdel av august måned.

Provianteringsdirektøren har i året 1927 i tiden inntil monopolet blev ophevet og de private importører overtok importen, innført fra utlandet følgende mengder korn og mel:

Hvete	ca. 40 000 tonn
Rug	» 88 000 »
Bygg	» 2 000 »
Hvetemel	» 26 500 »

Dessuten har provianteringsdirektøren innkjøpt ca. 3 700 tonn mais til Vaksdal mølle.

Siden monopolets ophør foretar Vaksdal mølle selv sine innkjøp av korn- og melvarer på samme måte som landets øvrige møller.

Provianteringsdirektørens innkjøp av norsk korn av 1926 års avl avsluttedes i juni måned. Der var da i alt innkjøpt 22 885 tonn korn, hvorav:

20 245 tonn bygg
1 510 » rug og
1 130 » hvete

Tilsammen 22 885 tonn.

Dette er den største mengde norsk korn av disse kornslag som er innkjøpt i nogen sesong siden verdenskrigens slutt.

Det fra 1ste juli 1927 nyoprettede Statens Kornkontor begynte innkjøpet av norsk korn av 1927 års avl i september. Ved årets utgang var der innkjøpt:

ca. 17 700 tonn bygg	
» 1 200 » rug	
» 2 100 » hvete og	
» 12 400 » havre.	

Tilsammen ca. 33 400 tonn.

Kvaliteten er meget god nordenfjells, men er mindre tilfredsstillende over Østlandet og på Jæren.

Arbeidsdriften ved de av Stortinget bevilgede jernbaneanlegg samt vei-, vannbyggnings- og reguleringsarbeider er foregått i det vesentlige overensstemmende med de for samme lagte planer og i det omfang som de gitte bevilgninger har tillatt.

Numedalsbanen og Sørlandsbanen til Kragerø er åpnet for almindelig trafikk.

Der har også i 1927 vært iverksatt en del nødsarbeider til avhjelp av den rådende arbeidsløshet.

Der er meddelt tillatelse til anlegg av en sidelinje fra Ekebergsporveien til Simensbråten og forlengelse av konsesjonen på Urskog—Hølandsbanen.

De jernbaner som pr. 30te juni 1927 var åpnet for ordinær drift, hadde en samlet lengde av 3 672,2 km., hvorav 3 304,0 km. statsbaner og 368,2 km. privatbaner. Etterat Numedalsbanen (92,5 km.) og strekningen Lunde—Kragerø, Sørlandsbanen (70 km.) er åpnet for almindelig trafikk høsten 1927 er statsbanenes samlede lengde øket til 3 466,5 km. Dessuten er strekningen Sunnan—Snåsa av Nordlandsbanen S. åpnet for midlertidig trafikk.

Inntektene av statsbanenes drift (inkl. Hovedbanen) har i siste driftsår 1926—27 utgjort kr. 89 325 900, mot budgettert kr. 111 471 200 og i 1925—26 (ekskl. Hovedbanen) kr. 91 396 200. Utgiftene utgjorde i 1926—27 kr. 87 329 500 (inkl. Hovedbanen) mot budgettert kr. 95 612 100 og i 1925—26 (ekskl. Hovedbanen) kr. 86 020 408. Hertil kommer utgifter til anskaffelser, utvidelser og forbedringer m. v.

Forsikringssummen for de i Norges Brandkasse forsikrede bygninger er i 1927 steget med omkring 30 millioner og antas den 1ste januar 1928 å utgjøre ca. 5 655 millioner.

De hittil kjente brandskader i 1927 har bragt Brandkassens bygningsavdeling et tap på ca. 8³/₄ millioner kroner.

Brandkontingenten antas i 1927 å ville utgjøre ca. 11 350 000 kroner mot i 1926 11 473 000 kroner.

Avdelingens reservefond, som ved utgangen av 1926 utgjorde 7 350 000 kroner, antas ved utgangen av 1927 å ville være 7 675 000 kroner.

Dessuten har avdelingen et Ildsikringsfond og et Avslagsfond på tilsammen 640 000 kroner.

Brandkassens løseavdeling hadde ved begynnelsen av 1927 forsikringer til et samlet beløp av ca. 375 millioner kroner, hvilken forsikringssum i årets løp er steget til ca. 400 millioner kroner.

Kontingenten har i 1927 utgjort kr. 877 264,17.

Efter de hittil kjente brandskader beløper avdelingens brandtap i 1927 sig til kr. 670 891,35.

Rikets tollintrader og laste- og fyravgiften var for budgetterminen 1926—27 anslått til henholdsvis kr. 110 000 000 og kr. 3 250 000 og har for samme termin — efter fradrag for utbetalt tollgodtgjørelse i henhold til tolltariffens § 13 — utgjort henholdsvis kr. 111 331 392,09 og kr. 3 270 476,51.

Ved Myntinnretningen på Kongsberg er i 1927 for statskassens regning utmyntet i alt kr. 3 696 300 i ny skillemynt.

Statsgjelden utgjorde, når de utenlandske lån omregnes efter pari kurs, pr. 30te juni 1926 kr. 1 610 567 972 og pr. 30te juni 1927 kr. 1 568 419 933; altså en nedgang i løpet av budgetterminen 1926—27 med kr. 42 148 039. Nedgangen skyldes for en del innfrielse av midlertidig gjeld ved hjelp av suksessivt inndratte midler av det sist optatte utenlandske statslån m. v.

Det innenlandske 6 pct. statslån av 1921

(Kriselånet) er i terminens løp innfridd i sin helhet ved optagelsen av Konverteringslånene 5½ pct. 1926 og 5 pct. 1927 til samlet beløp kr. 167 000 000.

Statsregnskapet for budgetterminen 1926—27 er avsluttet med et regnskapsmessig underskudd av kr. 6 947 000. De på statskassens beholdning hvilende utgiftsbevilgninger viser imidlertid ved budgetterminens slutning sammenlignet med stillingen ved terminens begynnelse en nettonedgang stor kr. 6 048 000. Når dette tas i betraktning blir nettounderskuddet kr. 899 000.

Statskassens beholdning utgjorde ved utgangen av budgetterminen 1925—26 kr. 16 972 000. I budgetterminen 1926—27 er den belastet med terminens forannevnte regnskapsmessige underskudd, kr. 6 947 000 og med overtatte sperrede innskudd i forskjellige banker m. v. kr. 2 906 000, tilsammen kr. 9 853 000. På den annen side er den i budgetterminen blitt godskrevet tilbakebetalte støtteinnskudd og sperrede innskudd i forskjellige banker m. v. med tilsammen kr. 8 816 000. Ved utgangen av budgetterminen 1926—27 utgjorde statskassens beholdning således kr. 15 935 000.

I 1927 har der — overensstemmende med Stortingets beslutning av 4de april 1927 — vært holdt rekruttskoler av den i vernepliktslovens § 49 fastsatte minimumsvarighet, dog bare med ⅔ av rekruttstyrken. Ved Flyvevesenet har den hele styrke vært innkalt.

Trenrekruttskolen ved samtlige våben har vært innstilt. Øvelser for festnings-

flyvegruppene og for Nord-Norges flyveavdeling har ikke vært avholdt.

Av hensyn til munn- og klovsyken har rekruttskolen for 3dje divisjon vært innstilt, likesom personell og hester fra Onsøy herred ikke har vært innkalt.

Ved Flyvevesenet har vært avholdt 24 dagers repetisjonsøvelser for Sønnenfjelske og Nordenfjelske flyveavdeling. Regiments-samlingene for øvrig har vært innstilt.

Ny forsvarsordning, gjeldende fra 1ste januar 1930, er fastsatt av Stortinget 3dje februar og 4de juli 1927.

De ordinære tokter og øvelser har i 1927 i det vesentlige vært utført overensstemmende med de gitte bevilgninger.

Der har også i 1927 forekommet inn- sig av enkelte miner.

Som opsynsskib på Finnmarkskysten var inntil 1ste april «Heimdal» stasjonert på Østfinnmark og «Michael Sars» på Vestfinnmark, hvorefter sistnevnte fartøi overtok opsynet alene, idet «Heimdal» gikk til Horten for opplegg. I tiden 16de—19de april foretok «Michael Sars» en tur til Jukanski for å hente forliste norske selfangere. Fra 27de juni—29de juli lå fartøiet i Harstad for eftersyn og gjenoptok derefter opsynet i Finnmark. Dette blev atter forsterket med «Heimdal» fra 24de desember.

Panserskibet «Tordenskjold» anløp under sommerens øvelser Gravesend, Gibraltar, Bordeaux, Cobh (Queenstown) og Rotterdam. Under opholdet i Gravesend deltok fartøiets besetning i innvielsen av St. Olavs kirken i London og avsløring av minnestenen over krigsforliste sjøfolk.

Gitt på Oslo slott den 13 januar 1928.

Under Vår hånd og rikets segl

Haakon

(L. S.)

Ivar Lykke.

B. Rolsted,
kst.